

عنوان مقاله:

مقدمه‌های تحلیلی بر دوره پیش از اورارتویی پهنه قرهداغ جنوبی، شمالغربی فلات ایران نمونه مطالعاتی: دهستان اوچهاچا

محل انتشار:

فصلنامه هنر و تمدن شرق، دوره 9، شماره 31 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

بهرام آجورلو - دانشیار گروه باستان شناسی، دانشکده هنرهای کاربردی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، ایران.

آرش تیرانداز لالهزاری - مجری پروژه باستانشناسی قره داغ، تبریز، ایران.

خلاصه مقاله:

تسلسل فرهنگی، گاهشناسی و پراکنش جغرافیایی فرهنگهای پیشاتاریخ پهنه‌های پیرامونی شرقی و شمالی دریاچه ارومیه تاکنون فراگیر مطالعه نشده است. هدف بنیادین این پژوهش، پراکنش جغرافیایی آثار دوران آهن قرهداغ جنوبی بر پایه مطالعات صحرایی دهستان اوچهاچا از توابع شهرستان اهر در کوهستان قرهداغ جنوبی، شمالغربی فلات ایران است. پس از دستهبندی آثار دوران آهن این پهنه به دو گروه سکونتگاههای پرچیندار و گورستانهای دوره پیشا اورارتویی یا آهن I-II در بازه زمانی حدود ۱۵۰۰ تا ۸۰۰ پ.م، که بیشتر از گونه‌های کلانسنگی سه‌خرسنگی و صندوقی و همچنین کورگان قفقازیانند، نتایج زیر بر اساس یافته‌های باستانشناختی مطالعات سطح‌الارضی به دست آمده است: آثار باستانی سکونت پیش از دوره آهن پیشا اورارتویی در تراز ۱۶۵۰ تا ۲۵۰۰ متر ناحیه قرهداغ جنوبی شناسایی نشده است؛ پراکنش جغرافیایی دوره آهن I-II قرهداغ جنوبی از متغیرهای زمینسیمی طبیعی این کوهستان پیروی میکند؛ و در حالیکه سکونتگاههای دوره آهن I-II قرهداغ جنوبی از گونه سکونتگاههای پرچیندار و متناسب با زندگی کوچنشینان دامدار سرزمینهای استپی است؛ و جغرافیای کوهستانی نیمهخشک و پر فراز و نشیب در اینجا مانع از پیدایش شهرنشینی گونه بینالنهرینی و محوطه‌های باستانی چند لایه، برای نمونه تپه‌های باستانی، شده است. وانگهی، افزون بر چراگردی و دامداری عشایری در مراتع قره‌باغ و قرهداغ، استخراج کانیهای مس و آهن، یعنی دو فلز پرمصرف دوران آهن آسیای غربی از کانسارهای قرهداغ، دیگر نظریه باستانشناختی نویسندگان است که نیازمند کاوشها و تحلیلهای علوم باستانشناختی است؛ زیرا گسترش قلمروی پادشاهی اورارتو به سوی قرهداغ بدون انگیزه‌های اقتصادی نمیتواند به درستی تحلیل، تفسیر و فهمیده شود.

کلمات کلیدی:

شمالغربی فلات ایران، باستانشناسی قرهداغ، دوره پیشا اورارتویی، سکونتگاه پرچیندار دوران آهن، گورستان دوران آهن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1192150>

